

Geen ibisprobleem!

Chris van Deursen

In reactie op de opmerkingen van de heer J.J. Frieswijk (Fitis 29: 159-160) een paar kanttekeningen.

1. De eerste waarneming van een Zwarte Ibis in december 1992, in Middenduin te Overveen, kan zeker betrekking hebben gehad op een der ontsnapte exemplaren, waarvan Frieswijk melding maakt. Noodzakelijk is dat echter niet. Verwonderlijk was namelijk dat de vogel slechts luttele momenten aan de grond verbleef en daarop snel weer de lucht in ging en verdween. Misschien was het toch een "migratory bird"? Dat de vogel uit noordelijke richting aan kwam vliegen is geen bewijs voor de stelling dat het om een ontsnapt exemplaar zou gaan. De waargenomen vogel was klokgaaf en week in vlucht in niets af van de honderden waargenomen ibissen in de Roemeense Donaudelta en Dobroedsja.

2. De tweede waarneming van een ibis, en alweer, maar louter toevallig en kennelijk omdat er van de aanwezigheid van een voorkeursbiotoop sprake is, op Middenduin te Overveen, had zeker wél betrekking op de Zwarte Ibis *Plegadis falcinellus*. Die werd van 27 t/m 30 mei 1993 door vele waarnemers gezien. Mijn eigen beschrijving van de waargenomen vogel klopt in een aantal opzichten verrassend met die van "Wading birds of the world" (E. & R. Soothill, 1989). Hoewel het niet (meer of nog niet) ging om een vogel in prachtkleed, kon de ibis met een 600 mm lens behoorlijk worden gefotografeerd en vergeleken met afbeeldingen en beschrijvingen. "Non-breeding adults have brown head and neck, streaked with white". Dat is op foto duidelijk te zien. "Iris either grey, brown or a mottled combination of these colours". De waargenomen vogel had een bruin oog met een nauwelijks in kleur afwijkende bruine pupil. Van de snavel vermeldt "Wading" "Bill slender, downward curved, dark olive-grey or grey-brown, with a patch of bare lead-blue skin at base". Die vermelding klopt naadloos met de gemaakte foto's. Ook de pootkleur "bronzy brown, but bluish above the knee" is geheel in overeenstemming. De opmerking over de huid rond het oog wijkt af. Deze was namelijk roodbruin en niet "lead coloured". Dat komt dan meer overeen met de subspecies *Plegadis falcinellus chihi*, hoewel van een V-vormige witte kopmarkering niets te zien was. "Wading" vermeldt verder "Usually quite tame, even confiding; gregarious at all times." Redelijk betrouwbaar, maar alert was de waargenomen vogel

ook. Bovendien was de vogel klokgaaf en had zeker geen afwijkingen aan vleugels of slagpennen, zoals de vogel van 25 oktober 1993 klaarblijkelijk wel had. Ook dat wijzen foto's uit.

3. Tenslotte de waarneming van oktober-november 1993. Of het hier om een Zwarte Ibis ging is mij onbekend, omdat ik dit dier niet zelf heb gezien. De Puna Ibis *Plegadis ridgewayi* is 3-5 cm kleiner dan *Plegadis falcinellus*, maar dat zegt weinig bij gebrek aan vergelijkingsmateriaal. De beschrijvingen van deze soort zijn over het algemeen minder duidelijk dan die voor *Plegadis falcinellus*, maar zeker de beschrijving van de snavel van de Puna Ibis in "Wading" "blackish and slightly downcurved" voldoet absoluut niet aan het beeld van de eerder waargenomen ibis. De Zwarte Ibis, die in mei op Middenduin verbleef, was zeer wel in staat om in het eigen levensonderhoud te voorzien. Dat een dergelijke gezonde en actieve vogel in een bebouwing zou belanden is op zijn zachtst gezegd curieus. Dat er sprake is van een andere (Puna?)ibis is mogelijk en ligt ook wel wat voor de hand. Een paar zaken blijven echter onduidelijk. Dat er in Nederland veel te koop is mag bekend worden verondersteld. Maar hoe komt iemand "zomaar" aan een Puna Ibis, want dergelijke dieren worden over het algemeen aan kwekers (liefhebbers) en dierentuinen/vogelparken aangeboden, en niet aan een willekeurige manegehouder? Het gaat tenslotte niet om een kleine "kooivogel". Wie heeft hem dan aangeboden en verkocht, en hoe komt het dat er "ineens" van douanepapieren sprake is? Dat de politie spreekt van "iemand" van de AID (zonder naam), de "vanger" (vogelkenner, eveneens zonder naam) en de eigenaar (alweer zonder naam) (meded. F. Hieselaar) is voor mij niet erg overtuigend.

Is er sprake van een ibisprobleem? Neen, niet voor de eerste (zeer vluchtige) en tweede waarneming. Voor de naam van de derde waarneming wellicht toch....

C. van Deursen, W.P. Speelmanlaan 8, 2111 WZ Aerdenhout